

mk-linea biuro projektowe

inż. Marek Kowalczyk
tel: 601-684-889

10-693 Olsztyn, Zaruskiego 1d
e-mail: mk-linea@hot.pl

1297

2020

T. Stedeken Hollandi-

Stadium:

Projekt budowlano-wykonawczy

Nazwa
zadania:

**Remont murów obronnych przy ul. Firleja (ok. 988 m)
i parkingu przy murach obronnych w Pasłęku.**

Tom:

II – Mury (aktualizacja odcinków nr 25 i 26)

Adres:

Pasłęk, działki 229/2, 230, 231.

Inwestor:

Gmina Pasłęk, Pl. św. Wojciecha 5, 14-400 Pasłęk

Oświadczenie: Niżej podpisany oświadcza, że niniejszy projekt sporządzono zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Projektował: inż. Marek Kowalczyk, P.I.I.B.WAM/BO/1218/01

Uprawnienia: architektura 140/84/OL
konstrukcja 48/88/OL
konserw. zabytków 22/95

Data:

10 stycznia 2020 r.

ZAWARTOŚĆ TECZKI

OPIS DO PROJEKTU REMONTU MURÓW

Informacje ogólne	str. 3-5
Opinia konstrukcyjna (opis, ocena stanu technicznego i wymagane naprawy murów)	str.7-16
Opis robót budowlano-konserwatorskich	str.17-23
Informacja BIOZ	str.24-25

ZAŁĄCZNIKI

Projektant	uprawnienia i zaświadczenie Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa	str.26-27
Decyzja	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie Delegatura w Elblągu	str.30

RYSUNKI

Rys. 41.25 Etap III odcinek 25
Rys. 42.25 Etap III odcinek 25
Rys. 43.26 Etap III odcinek 26

Numery rysunków na arkuszach składają się z 2 części rozdzielonych kropką: numeru arkusza i numeru odcinka muru.

Remont murów obronnych przy ul. Firleja w Pasłęku - Etap III odcinek 25 i 26 (aktualizacja)

1. Rodzaj opracowania

Projekt budowlano-wykonawczy wzmocnienia i konserwacji murów.

2. Zamawiający

Gmina Pasłęk, pl. św. Wojciecha 5, 14-400 Pasłęk.

3. Przedmiot opracowania

Zabytkowe mury obronne, Etap III, odcinki nr 25 i 26.

4. Lokalizacja

Województwo Warmińsko-Mazurskie, miasto Pasłęk, działki 81/1, 124/4, 128/2, 139, 151, 154/1, 154/3, 154/11, 155/2, 159/1, 160, 161, 241, 240, 239, 238, 237, 236, 232, 231, 230, 229/2, 228/1.

5. Cel opracowania

Niniejsza dokumentacja stanowi dodatek niezbędny do kontynuacji remontu murów obronnych na podstawie decyzji nr 431/15 z dnia 28 grudnia 2015 r. Dokumentacja nie zmienia ustaleń zawartych w zatwierdzonym projekcie i zawiera jedynie informacje, które uległy zatarciu podczas prac wykonanych w II półroczu 2019 r., a są niezbędne do prawidłowej kontynuacji remontu murów.

6. Zakres opracowania

6.1. Pomiary, serwis fotograficzny i rysunki uzupełniające do projektu remontu odcinków 25 i 26 zgodnie z zasadą konserwacji zachowawczej - bez rekonstruowania zabytku. Opracowanie obejmuje przywrócenie pierwotnych parametrów murów drogą naprawy lub koniecznej wymiany uszkodzonych elementów z zachowaniem niezmienności formy.

7. Materiały wyjściowe i podstawa opracowania

Mapa sytuacyjno-wysokościowa
Pomiary naziemnym skanerem laserowym dr inż. Andrzej Dumalski, mgr inż. Karolina Hejbudzka (UWM)
Badania geologiczno-inżynierskie podłoża mgr Stanisław Guz (GEOL)
Sprawozdanie z nadzoru archeologicznego badań podłoża mgr Adam Mackiewicz (ADAM-ARCHEO)
Program konserwatorski mgr Mirosław Cholewka (ARS-RENOVO)
Wizja lokalna, pomiary uzupełniające i fotografie inż. Marek Kowalczyk (MK-LINEA)
Uzgodnienia i ustalenia z inwestorem
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centralnej i wschodniej części Pasłęka
Wytyczne konserwatorskie - Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie Delegatura w Elblągu
Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
Ustawa Prawo Budowlane, normy i obowiązujące przepisy

8. Informacja ogólna

Planowane działania przy odcinkach 25 i 26 obejmują:

- usunięcie z murów roślinności, zanieczyszczeń i lokalnych XX-wiecznych „napraw” z użyciem cementu;
- naprawę korony murów i wprowadzenie izolacji wodochronnej;
- uzupełnienie kamieni i cegieł, które wypadły z lica muru.

Zastosowanie konserwacji zachowawczej wynika z:

- obowiązujących przepisów w zakresie ochrony zabytków;
- braku dostatecznej wiedzy na temat historii budowy i formy murów, jaką posiadały zanim popadły w ruiny, więc wszelkie próby odbudowy prowadzą do zakłamania i upowszechnienia mylnej wiedzy o historii;
- rekonstrukcja zawsze prowadzi do zniszczenia autentycznej substancji¹;
- odbudowa ruin narusza ich wartości kulturowe;
- wartość historyczna przejawia się w charakterze dokumentalnym zabytku, stąd konieczność zachowania go w formie autentyku, który ma wartość naukową i emocjonalną. W przypadku ruin szczególną rolę odgrywa ich emocjonalne oddziaływanie wywołane w dużym stopniu materialnymi śladami starości uzmysławiającymi nam odległy rodowód zabytku.

9. Odcinek 25 – ruina narożnej baszty „Biały płaszcz”.

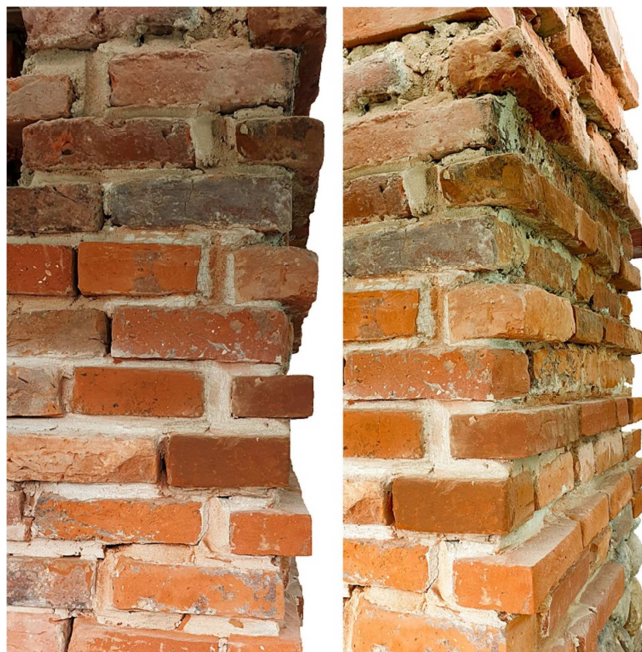
Wymiary cegieł od 31x14,5x8,5 cm do 31,5x15x9 cm, spoiny 1,5 cm, 10 warstw = 105 cm, zaprawa wapienna. Wątek wendyjski. Zachowane fragmenty trzech ścian pierwszej kondygnacji mają silnie skute lico wewnątrz baszty. Pierwotna grubość ścian bocznych i nieistniejącej frontowej wynosząca 164 cm (5 cegieł) jest możliwa do odczytania jedynie na fragmencie ściany zachodniej. Tylne ściana o pierwotnej grubości ~80 cm (2½ cegły) zachowała nieuszkodzone lico wewnętrzne jedynie we wnęcie okiennej i w niszy drzwi. Wtórne gniazda belek stropowych kaleczą ostrołuczne przesklepienie w/w wnęk. Elewacja północna częściowo zachowana wraz z zamurowanymi ostrołucznie sklepionymi niszami drzwi i okna. Baszta jest starsza od dochodzących do niej murów. Dołączając mury wykuto w ścianach baszty strzępia. Górne partie muru i narożnik północno-wschodni wadliwie uzupełnione cegłą maszynową oraz gotycką cegłą rozbiórkową na zaprawie cementowej - wiązanie krzyżowe. Liczne czarne osady rozrzucone na powierzchni muru. Wewnątrz resztki wapiennego tynku z czasu adaptacji baszty na mieszkanie. Nie stwierdzono wychyleń murów baszty. Odkrywka „A” wykonana w miejscu połączenia baszty z murem nr 24 wykazała posadowienie na głębokości 1,2 m. Podłoże stanowi piasek drobnoziarnisty średnio zagęszczony. Podczas prac w II połowie 2019 r usunięto wtórne przemurowania elewacji północnej, zamurowania drzwi i okna parteru oraz częściowo rozebrano ściany I piętra wraz z niewielkim otworem okiennym w ścianie północnej. Usuwając przemurowania ściany zachodniej odsłonięto kanał dymowy wykuty podczas XIX-wiecznej adaptacji baszty na cele mieszkalne.

Stan baszty niedostateczny – wymaga zespolenia pęknięć spiralnymi prętami ze stali nierdzewnej wklejanymi w spoiny. Należy usunąć pozostałe resztki zwietrzelin i wtórnych wypełnień, cement, uzupełnić ubytki skutego i skorodowanego lica (kamienie, cegły i spoiny) wg opisu robót budowlano-konserwatorskich, specyfikacji technicznej i rysunków. Zmiany powstałe w 2019 r oraz niezbędne naprawy przedstawiono na rysunkach nr 41.25 i 42.25.

¹ Zdarzające się w atmosferze skandalu odbudowy zamków (a raczej budowa atrap niszczących historyczne pozostałości dowodzące, że owe wizje nie mają nic wspólnego z przeszłością), to przykłady łamania prawa oraz bezsilności tych, którzy próbują zabytki chronić.

10.Odcinek 26

Grubość muru ~114 cm (3½ cegły). Wymiary cegieł od 31x14,5x8,5 cm do 31,5x15x9 cm, spoiny 1,5 cm, 10 warstw = 105 cm, watek wendyjski, zaprawa wapienna. Lico od strony przedmurza dekorowane zendrówką w niekompletnym układzie XXXXX ma liczne uszkodzenia naprawione cegłą o niewłaściwych wymiarach tj. 25x12x6,5 cm. Z tej samej cegły znacznie niższy fragment o długości ok. 10 m i grubości 0,5 m wymurowany na średniowiecznym fundamencie zburzonego muru - wiązanie krzyżowe. Lico od strony miasta lepiej zachowane, jednak pod chodnikiem obronnym, na wysokości ok. 8 warstw brak lica, zaawansowana destrukcja wgłębna i pęknięcie biegnące od góry muru i zanikające 0,5 m nad fundamentem. Podczas prac w II połowie 2019 r usunięto większość przemurowań i zwietrzelin. W wyniku tych działań niekompletna dekoracja z zendrówki częściowo uległa dalszemu zatarciu. Ponadto wyjątkowo nieudolnie i wbrew zasadom wykonano uzupełnienia lica muru i należy je w całości usunąć – dotyczy to szczególnie zakończenia muru przy ul. Mickiewicza – m.in. „wiszące” główki i spoiny ponad 4 cm (sic!).

Stan muru niedostateczny – wymaga zespolenia pęknięć spiralnymi prętami z nierdzewnej stali austenitycznej wklejanymi w spoiny. Należy usunąć cement, prowizoryczne wypełnienia uszkodzeń lica, oczyścić mury oraz uzupełnić ubytki wg opisu robót budowlano-konserwatorskich, specyfikacji technicznej i rysunków 39.26 oraz 43.25, który zastąpił rysunek 38.26.

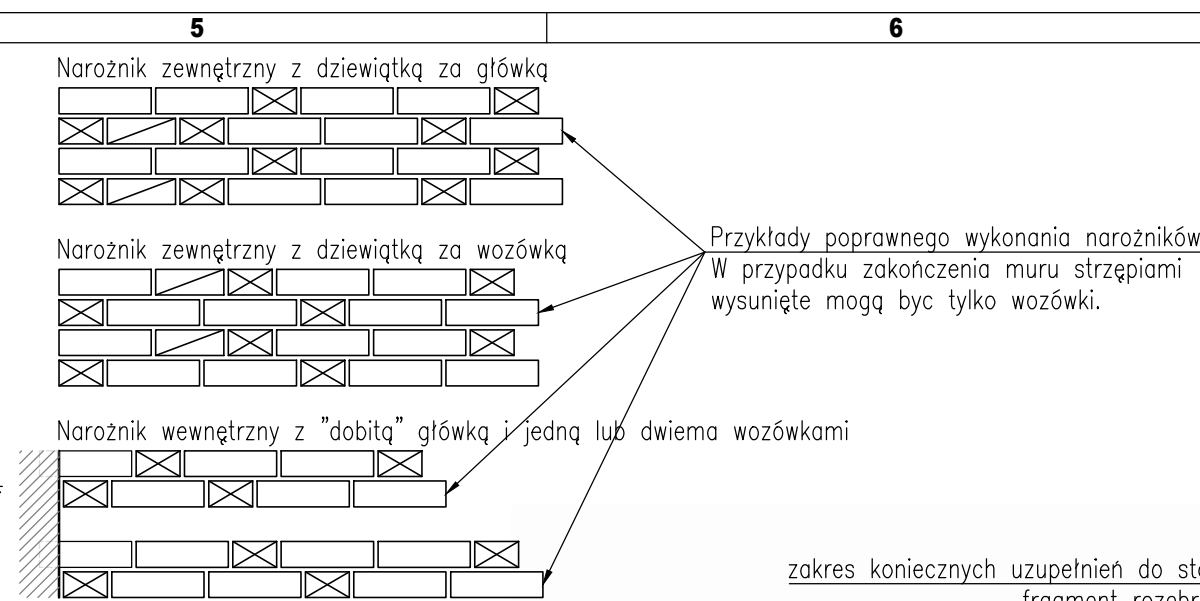
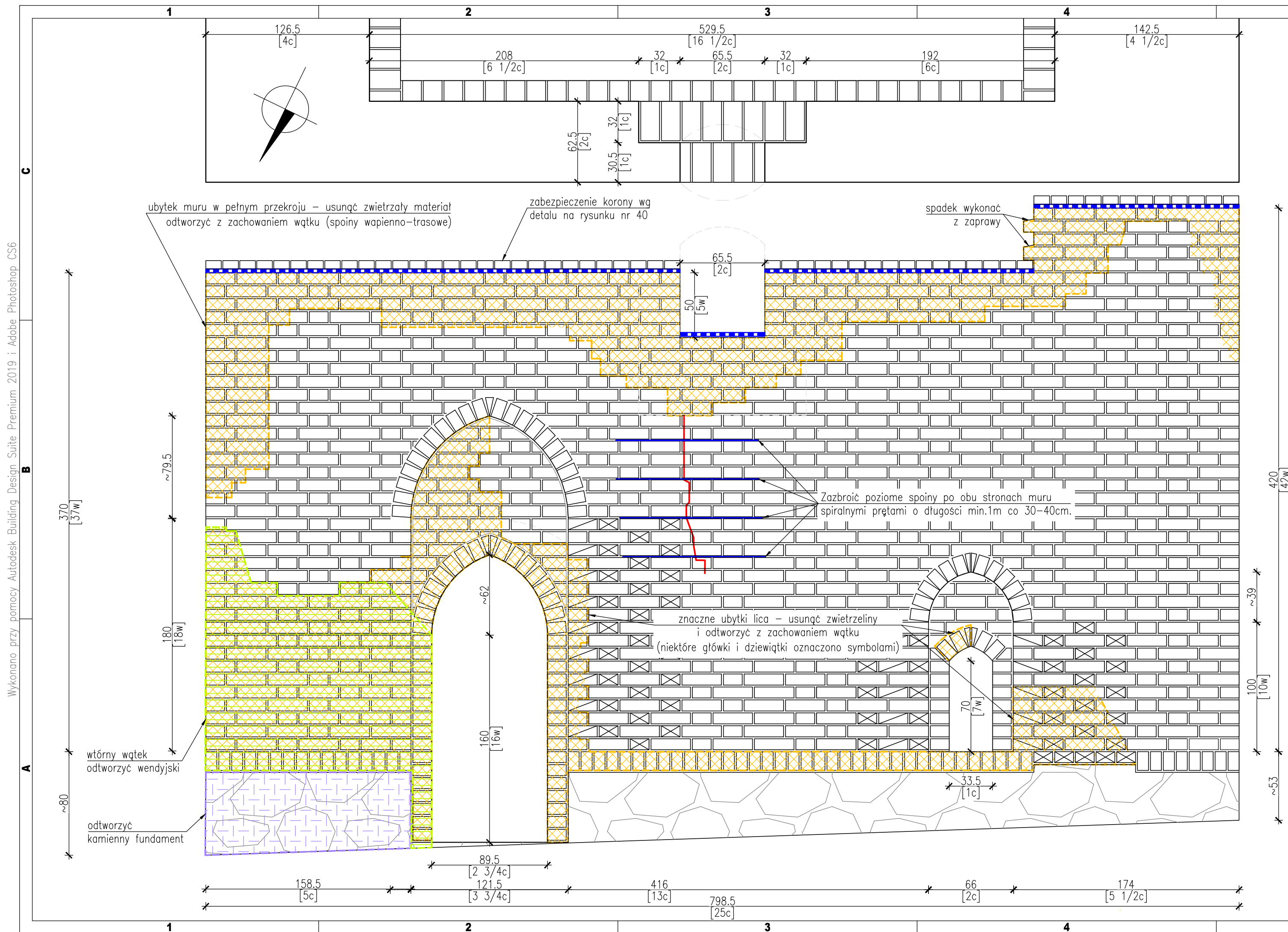
Uwaga:

Ustalenia MPZP, wymagania konserwatorskie, warunki gruntowo-wodne, wpływ inwestycji na środowisko, opis robót budowlano-konserwatorskich, specyfikacje techniczne, oraz informacje BIOZ zawarte w dokumentacji objętej decyzją nr 431/15 z dnia 28 grudnia 2015 r. pozostają aktualne i należy nadal posługiwać się tymi dokumentami.

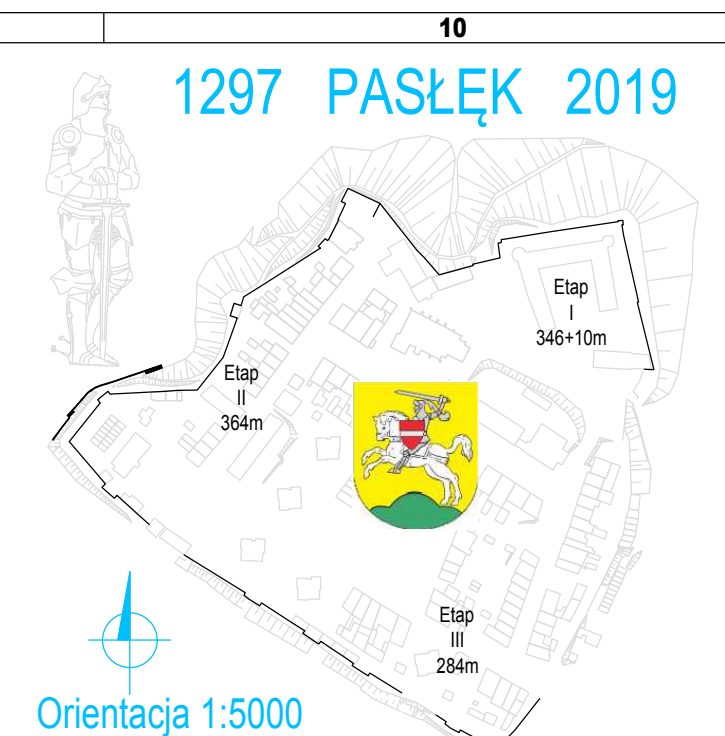
Wielkość inwestycji sprawia, że będzie realizowana w ciągu kilku sezonów. Upływ czasu wymaga przed rozpoczęciem każdego etapu prac dokonania przeglądu murów pod kątem ewentualnych nowo powstałych zagrożeń i zadokumentowania ich w postaci dokumentacji fotograficznej. W przypadku wystąpienia kolejnych istotnych zmian stanu murów może być konieczne opracowania uzupełniającej dokumentacji projektowej dostosowanej do zmienionego stanu murów.

Opracował:

inż. Marek Kowalczyk

Uwaga:
Niniejszy rysunek uwzględnia stan baszty na początku 2020 r. Należy go rozpatrywać łącznie z rysunkiem nr 37.25 przedstawiającym stan baszty (odcinek 25) w 2015 r.

Etap III

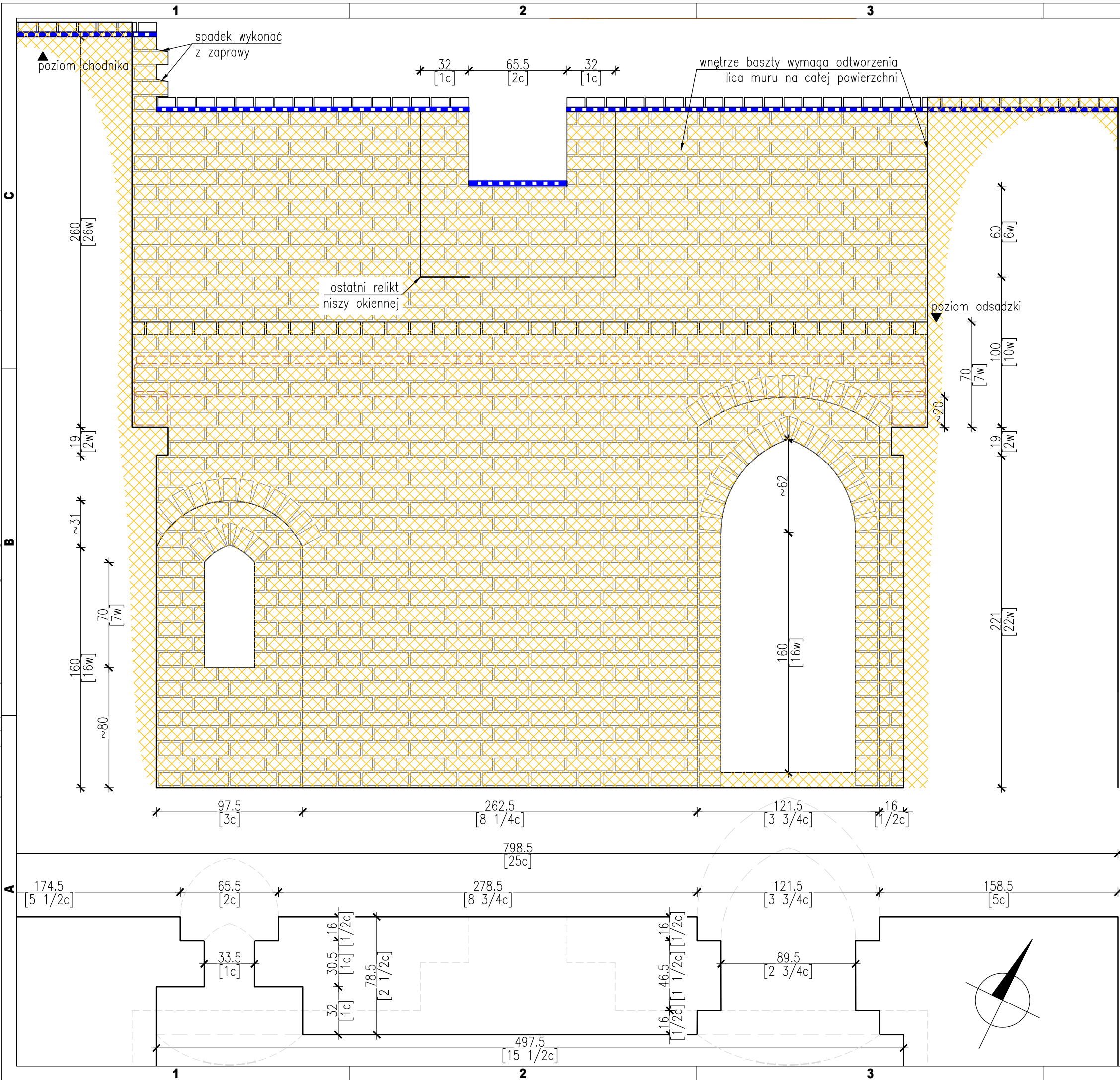
Odcinek 25

USZKODZENIE	SYMBOL	NAPRAWA
ubytok kamieni		uzupełnienie z odtworzeniem wątku
pęknięcie muru		przemurowanie, ew. zbroj.+ iniekcja wg opisu
znaczący ubytek muru		uzupełnienie z odtworzeniem wątku
zwietrzanie i ubytki cegieł		uzupełnienie cegieł i spoin
zwietrzanie i ubytki spoin		oczyszczenie i uzupełnienie spoin
zaprawa cementowa/beton		przemurowanie zaprawą wapienną
zawilgocenie		odcięcie dopływu wody i osuszenie
wtórny wątek		usunięcie/pozostawienie wg opisu

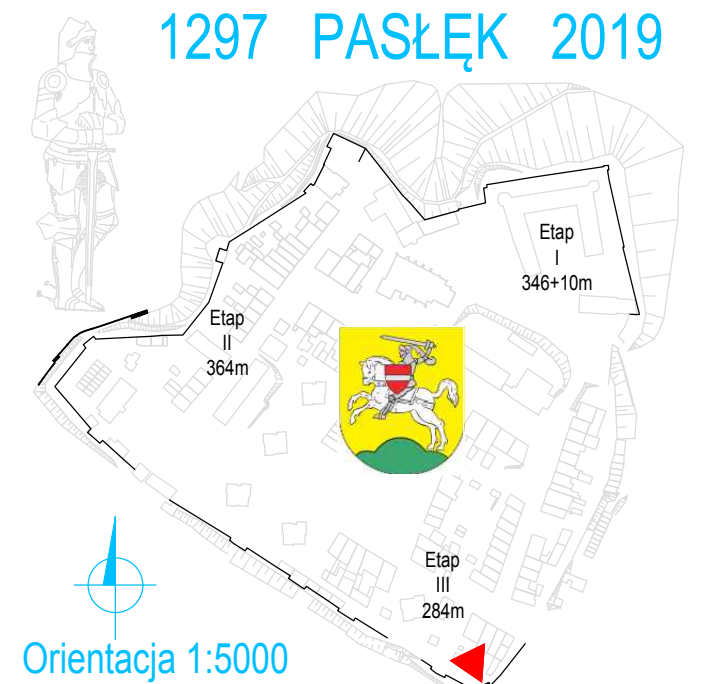
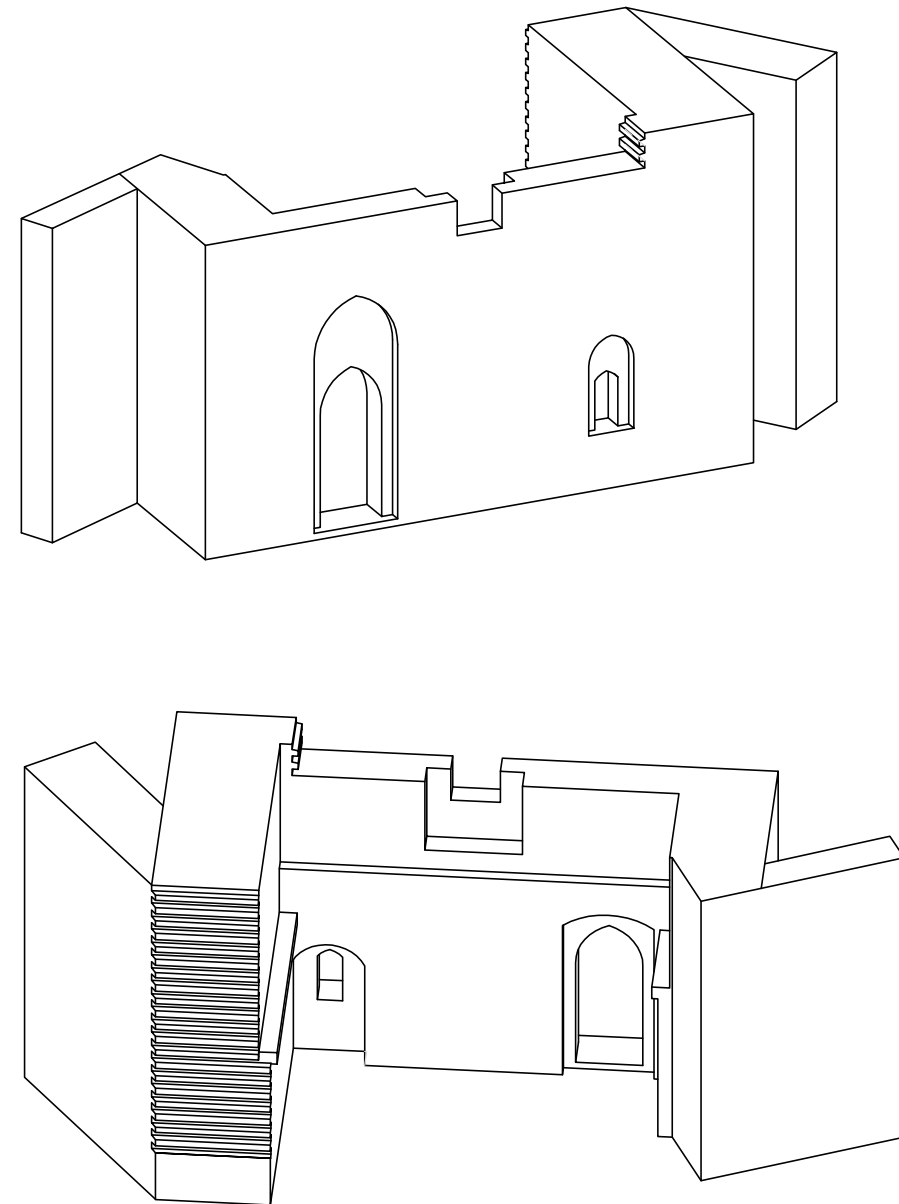
UWAGA: wtórny wkład [] usunięcie/pozostawienie wg opisu

1. Niezależnie od wskazanych źródeł, występują także drobniejsze ubytki i uszkodzenia rozproszone na powierzchni muru.
2. Wzmocnienie fundamentów, naprawę pęknięć murów i zabezpieczenie ich górnej powierzchni wykonaw według oddzielnych rysunków.
3. Niezależnie od wskazanych zabudowań (np. farba) konieczne jest ogólne oczyszczenie całej powierzchni muru – mycie wodą pod ciśnieniem może ujawnić znacznie szerszy zakres spoin do wymiany.
4. Podczas prac mogą ujawnić się wady ukryte w gruncie lub wewnątrz muru – rozbieżności zgłaszać autorem przed rozpoczęciem robót.
5. Nie jest możliwe narysowanie położenia każdej z ponad 300 tysięcy cegieł na powierzchni ok. 6,5 tysiąca m² muru w wkładu wędzyskim z uwagi na trudności w odliczeniach. Układ cegieł na rysunku występuje jedynie zasydu muru oraz wkładu wędzyskiego. Wzicie cegieł w obszarach uzupełnień należy ustalić indywidualnie kierując się wzianiem cegły otaczającego ubytek oraz pozostałościami cegieł licowych. Jakkolwiek znajomość wglądu historycznych nadal jest wymagana już na poziomie absolwentów technikum budowlanego (Dz.U. z 28.05.2019 r. Poz. 991 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 16.05.2019 r. w sprawie podstaw programowych...), to uzupełnienia powinny być wykonywane pod bezpośrednim nadzorem kierownika robót konserwatorskich (dyplomowany konserwator) zatrudnionego przez wykonawcę na pełnym etacie.

skala 1:25

Uwaga:
Niniejszy rysunek uwzględnia stan baszty na początku 2020 r.
Należy go rozpatrywać łącznie z rysunkiem nr 37.25
przedstawiającym stan baszty (odcinek 25) w 2015 r.
Poniższe widoki 3D ukazują docelowy stan baszty.

Etap III Odcinek 25		
USZKODZENIE	SYMBOL	NAPRAWA
ubytek kamieni		uzupełnienie z odtworzeniem wątku
pęknięcie muru		przemurowanie, ew. zbroj.+ iniekcja wg opisu
znaczný ubytek muru		uzupełnienie z odtworzeniem wątku
zwietrzenie i ubytki cegieł		uzupełnienie cegieł i spoin
zwietrzenie i ubytki spoin		oczyszczenie i uzupełnienie spoin
zaprawa cementowa/beton		przemurowanie zaprawą wapienną
zawilgocenie		odcięcie dopływu wody i osuszenie
wtórny wątek		usunięcie/pozostawienie wg opisu

UWAGA:
1. Niezależnie od wskazanych zniszczeń, występują także drobniejsze ubytki i uszkodzenia rozproszone na powierzchni muru.
4. Wzmocnienie fundamentów, naprawę pęknięć murów i zabezpieczenie ich górnej powierzchni wykonać według oddzielnych rysunków.
5. Niezależnie od wskazanych zabrudzeń (np. farbą) konieczne jest ogólne oczyszczenie całej powierzchni muru – mycie wodą pod ciśnieniem może ujawnić znacznie szerszy zakres spoin do wymiany.
6. Podczas prac mogą ujawnić się wady ukryte w gruncie lub wewnątrz muru – rozbieżności zgłaszać autorom przed rozpoczęciem robót.
7. Nie jest możliwe narysowanie położenia każdej z ponad 300 tysięcy cegieł na powierzchni ok. 6,5 tysiąca m² muru w wątku wendyjskim z licznymi wtrąceniami i zakłóceniami. Układ cegieł na rysunku wyjaśnia jedynie zasady murowania w wątku wendyjskim. Wiązanie cegieł w obszarach uzupełnień należy ustalać indywidualnie kierując się wiązaniem lica otaczającego ubytek oraz pozostałościami cegieł licowych. Jakkolwiek znajomość wątków historycznych nadal jest wymagana już na poziomie absolwentów technikum budowlanego (Dz.U. z 28.05.2019 r. Poz. 991 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 16.05.2019 r. w sprawie podstaw programowych...), to uzupełnienia powinny być wykonywane pod bezpośrednim nadzorem kierownika robót konserwatorskich (dyplomowany konserwator) zatrudnionego przez wykonawcę na pełnym etacie.

skala 1:25

